

Onder deze generatie is de Akademie nog de oude AKADEMIE gebleven.

Van de AKADEMIE gaan wij naar het LYCEUM, ook een vroegere gymnastiekschool. Zij dankte haar naam aan de nabijheid van een tempel, waarin APOLLO LYKEIOS werd vereerd.

In het LYCEUM had ARISTOTELES gedoopt. In door geboomte overschaduwde gangen hadden zijn leerlingen er met hem gewandeld; een meer intieme kring had er gezeten aan zijn voeten. Afkomstig uit een artsenfamilie, is de neiging tot zintuiglijke waarneming hem als aangeboren en ook, meer dan PLATO, heeft hij belangstelling voor de Natuur. Met de Ideeën-leer van zijn vroegeren leermeester heeft hij tevens diens theorie van de twee werelden verworpen. ARISTOTELES kent slechts één wereld en de ideeën of de vormen zijn niet buiten, maar *in* de dingen. Elk ding is een eenheid van vorm en stof, en bij de natuurdingen, die, in onderscheiding van de artefacten, den aanleg tot leven hebben, is de stof het lichaam en de vorm de ziel.

De Natuur, of het geheel der natuurdingen, ziet ARISTOTELES in haar planten-, dieren- en menschenrijk als een gradatie van al hooger organisatie. Het lagere is steeds in het hogere begrepen. In het dierlijk organisme, met zijn zintuiglijke waarneming, vrije beweging en aandriften, zijn ook de voeding en voortplanting, welke het organisme van de plant eigen zijn. In het menschelijk organisme is begrepen wat het dierlijke eigen is, maar daarbij en er van buitenaf ingekomen, wat den mensch eigen is: het denken. En deze gradatie wordt veroorzaakt door de werking van de ziel of het levensbeginsel, dat met haar lichaam onafscheidelijk is verbonden. Door deze werking komt de aanleg of wat uit een plant, dier of mensch worden kan, tot zijn bestemming; bereikt, bij ongestoorde ontwikkeling, in zulk een natuurwezen zijn doel; wordt wat er potentieel in is, actueel.

Zoo is dan de Natuur ongescheiden tweeheid van het physische en psychische, van stof en vorm, en wijl ARISTOTELES zich den overgang van potentie tot actus als beweging denkt, van wat „bewogen wordt en van wat beweegt”.

Hiermede komen wij, als zooeven bij PLATO, tot de vraag, wat